

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/51/2008

FINANSOWANIE MEDIÓW PUBLICZNYCH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MARZEC 2008

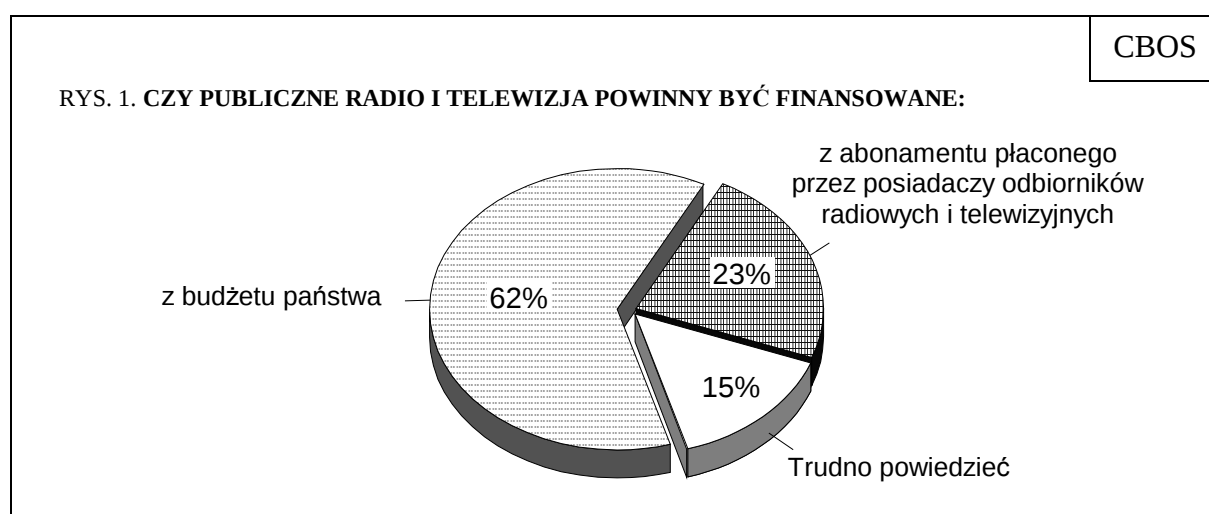
PRZEDRUK I ROZPOWSZECZNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

Trwają dyskusje nad zmianą sposobu finansowania mediów publicznych. Platforma Obywatelska proponuje zniesienie opłat abonamentowych (na początku dla emerytów i rencistów, z czasem – dla wszystkich), które obecnie – obok środków z reklam – wchodzi w skład budżetu publicznego radia i telewizji. Całkowite zlikwidowanie abonamentu radiowo-telewizyjnego wiązałoby się z utworzeniem nowego systemu finansowania mediów publicznych, który mógłby się opierać na jednym z takich źródeł, jak dotacje z budżetu państwa, środki z emitowanych reklam, opłaty od nadawców komercyjnych, lub na pewnej ich kombinacji. W marcowym badaniu¹ zapytaliśmy Polaków o opinie na temat sposobu finansowania mediów publicznych, proponowanego zniesienia abonamentu oraz ewentualnej prywatyzacji publicznego radia i telewizji.

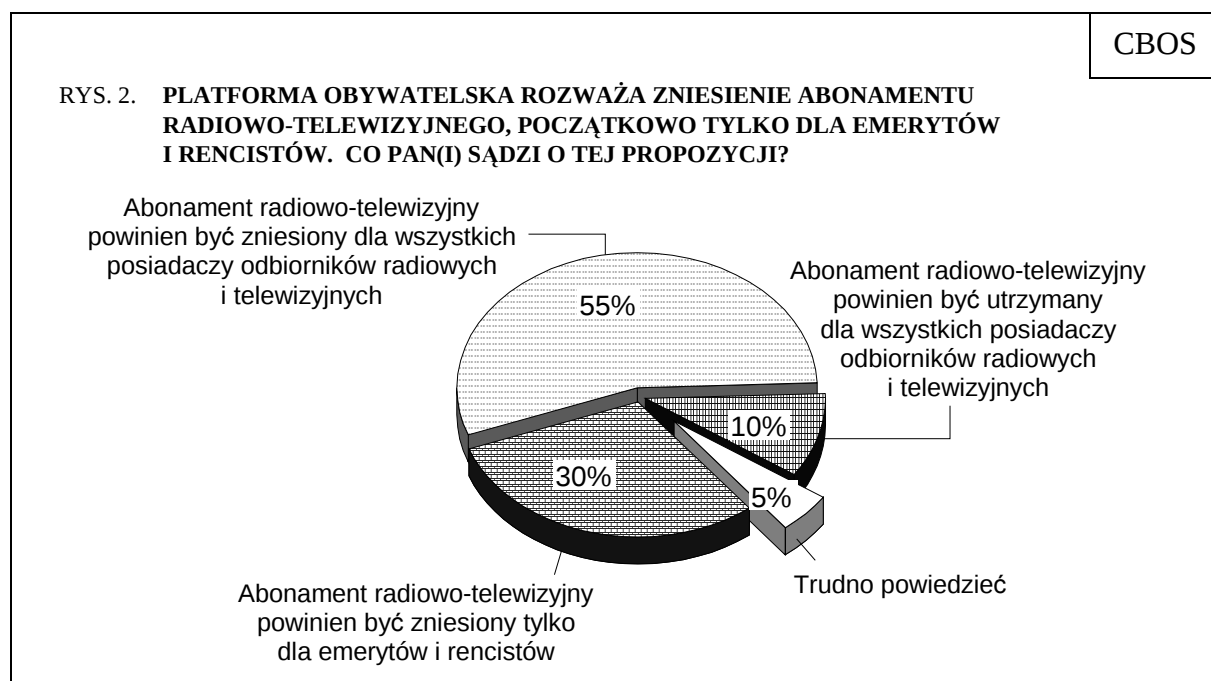
Przeważająca część społeczeństwa jest przeciwna płaceniu abonamentu radiowo-telewizyjnego. Większość Polaków (62%) uważa, że publiczne radio i telewizja powinny być finansowane z budżetu państwa, natomiast blisko jedna czwarta (23%) opowiada się za ich finansowaniem z abonamentu opłacanego przez wszystkich posiadaczy odbiorników radiowych i telewizyjnych. Stosunkowo duża grupa badanych (15%) nie ma wyrobionego zdania w tej sprawie.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (214) zrealizowano w dniach 7–10 marca 2008 roku na liczącej 1205 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

We wszystkich wyodrębnionych grupach społecznych i demograficznych przeważa przekonanie, że media publiczne powinny być finansowane z budżetu państwa. Jest ono relatywnie najbardziej rozpowszechnione wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym, robotników niewykwalifikowanych i wykwalifikowanych, bezrobotnych, biernych zawodowo gospodyń domowych, a także wśród respondentów o najniższych dochodach na osobę w gospodarstwie domowym. Do grup, które częściej niż inne wyrażają aprobatę finansowania telewizji z abonamentu radiowo-telewizyjnego, zaliczają się badani najmłodsi (od 18 do 24 roku życia), uczniowie i studenci, mieszkańcy największych aglomeracji miejskich oraz osoby o najwyższym statusie materialnym. Można też zauważyć, że respondenci deklarujący prawicowe poglądy polityczne częściej niż ci, którzy utożsamiają się z lewicą lub centrum, aprobują finansowanie mediów publicznych z abonamentu. Ponadto badani, którzy w potencjalnych wyborach parlamentarnych zagłosowaliby na PiS, częściej niż wyborcy PO, LiD i PSL optują za finansowaniem publicznego radia i telewizji z abonamentu. Należy jednak zaznaczyć, że również wśród nich przeważają osoby opowiadające się za finansowaniem mediów publicznych z budżetu państwa.

Ponad połowa Polaków (55%) aprobuje postulowane przez Platformę Obywatelską zniesienie abonamentu dla wszystkich posiadaczy odbiorników radiowych i telewizyjnych. Niemal jedna trzecia (30%) akceptuje zniesienie abonamentu, ale tylko dla emerytów i rencistów, natomiast co dziesiąty ankietowany (10%) uważa, że abonament powinien zostać utrzymany dla wszystkich, którzy mają radia i telewizory.

Na stosunek do pomysłu zniesienia abonamentu wpływa podejście do sposobu finansowania mediów publicznych. Ponad połowa respondentów uważających, że powinny one być finansowane z abonamentu (52%) jest zdania, że abonament radiowo-telewizyjny powinien być zniesiony tylko dla emerytów i rencistów, a blisko jedna trzecia tej grupy (31%) twierdzi, że powinien on być utrzymany w obecnej formie. Zwolennicy finansowania publicznego radia i telewizji z budżetu państwa w większości sądzą, że abonament powinien być zlikwidowany dla ogółu posiadaczy odbiorników radiowych i telewizyjnych.

Tabela 1

Platforma Obywatelska rozważa zniesienie abonamentu radiowo-telewizyjnego, początkowo tylko dla emerytów i rencistów. Co Pan(i) sądzi o tej propozycji?	Czy publiczne radio i telewizja powinny być finansowane:		
	z abonamentu płaconego przez posiadaczy odbiorników radiowych i telewizyjnych	z budżetu państwa	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Abonament radiowo-telewizyjny powinien być utrzymany dla wszystkich posiadaczy odbiorników radiowych i telewizyjnych	31	3	4
Abonament radiowo-telewizyjny powinien być zniesiony dla wszystkich posiadaczy odbiorników radiowych i telewizyjnych	12	74	41
Abonament radiowo-telewizyjny powinien być zniesiony tylko dla emerytów i rencistów	52	20	33
Trudno powiedzieć	5	2	22

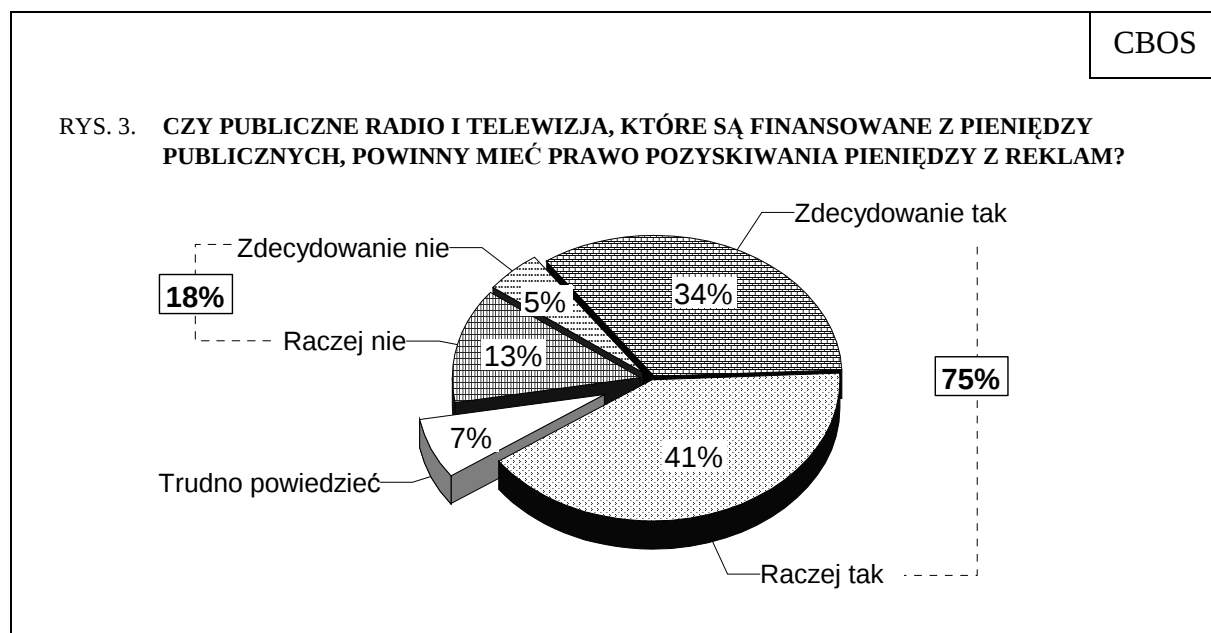
Za całkowitym zniesieniem abonamentu stosunkowo najczęściej opowiadają się ankietowani w wieku 25-54 lata. Najstarsi respondenci relatywnie częściej niż inni postulują jego likwidację jedynie dla grupy emerytów i rencistów. Takich deklaracji więcej jest również wśród emerytów, natomiast w grupie rencistów przeważa opinia, że abonament radiowo-telewizyjny powinien być zniesiony dla wszystkich posiadaczy odbiorników. Ponadto za takim rozwiązaniem częściej opowiadają się osoby identyfikujące się z lewicą i centrum niż badani o poglądach prawicowych. Preferencje partyjne nie różnicują w sposób znaczący stosunku do tej kwestii. O ile jednak większość potencjalnych wyborców PO, LiD i PSL optuje za całkowitym zniesieniem abonamentu, o tyle zwolennicy PiS są w tej sprawie podzieleni – dwie piąte wskazuje na to właśnie rozwiązanie, natomiast niewiele mniejsza grupa uważa, że abonament powinien być zniesiony tylko dla emerytów i rencistów.

Tabela 2

Platforma Obywatelska rozważa zniesienie abonamentu radiowo-telewizyjnego, początkowo tylko dla emerytów i rencistów. Co Pan(i) sądzi o tej propozycji?	Potencjalne elektoraty				Niezdeterminowani, czy głosować	Niegłosujący
	PO	PiS	LiD*	PSL*		
	w procentach					
Abonament radiowo-telewizyjny powinien być utrzymany dla wszystkich posiadaczy odbiorników radiowych i telewizyjnych	9	15	12	7	7	8
Abonament radiowo-telewizyjny powinien być zniesiony dla wszystkich posiadaczy odbiorników radiowych i telewizyjnych	55	39	55	57	64	58
Abonament radiowo-telewizyjny powinien być zniesiony tylko dla emerytów i rencistów	31	36	29	32	25	28
Trudno powiedzieć	4	10	4	5	4	6

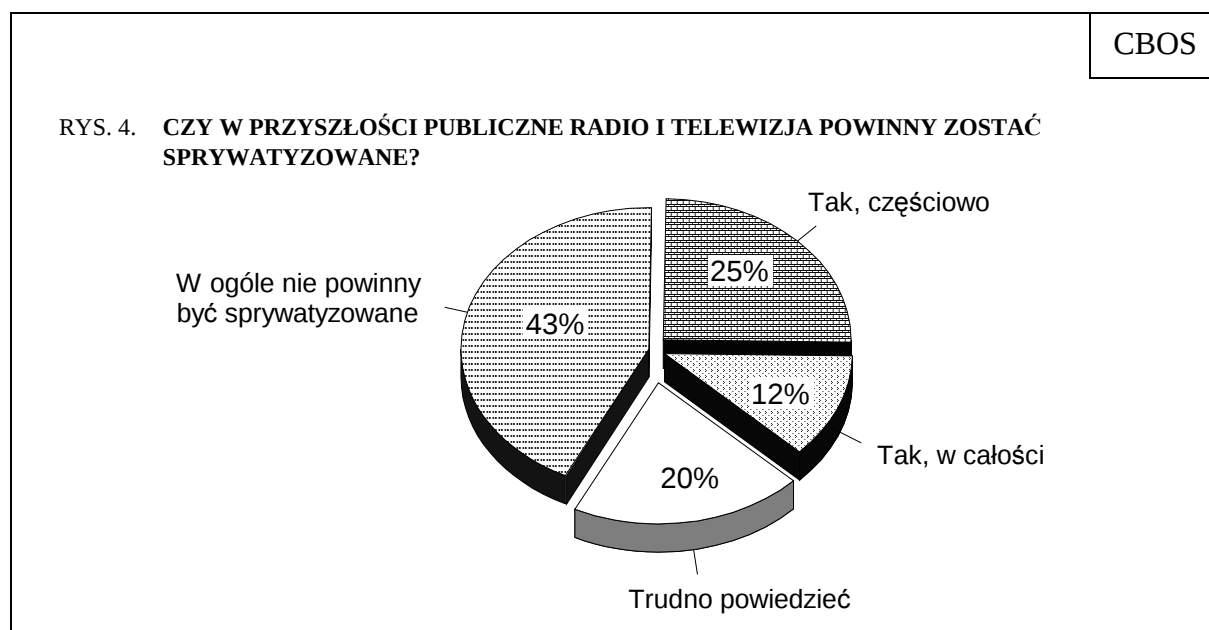
* Dane dotyczące potencjalnych wyborców LiD oraz PSL należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką ich liczebność w badanej próbie

Trzy czwarte Polaków (75%) sądzi, że publiczne media, które są finansowane z pieniędzy publicznych, powinny mieć prawo pozyskiwania funduszy od reklamodawców, natomiast blisko jedna piąta (18%) jest przeciwnego zdania.

Opinii na temat pozyskiwania dodatkowych wpływów z reklam nie różnicują ani poglądy na sposób finansowania mediów publicznych, ani stosunek do propozycji zniesienia abonamentu radiowo-telewizyjnego. Wszystkie wyodrębnione grupy społeczne i demograficzne w większości wyrażają przyzwolenie na takie źródło finansowania mediów publicznych.

W dyskusjach dotyczących kondycji mediów publicznych niejednokrotnie poruszana była kwestia ich prywatyzacji. Z uzyskanych przez nas deklaracji wynika, że Polacy są bardzo podzieleni, jeśli chodzi o stosunek do prywatyzacji publicznego radia i telewizji. Największa grupa (43%) jest zdania, że media publiczne nie powinny być sprywatyzowane. Pozostali dwukrotnie częściej opowiadają się za częściową prywatyzacją publicznego radia i telewizji (25%) niż za całościową (12%). Co piąty ankietowany (20%) nie potrafi ustosunkować się do tej kwestii.

Pomysł prywatyzacji mediów publicznych częściej niż inni aprobuja osoby w wieku 35–44 lata i badani najmłodsi (od 18 do 24 roku życia), respondenci z miast liczących 20–100 tys. ludności i mieszkańcy największych aglomeracji, osoby z wykształceniem wyższym i średnim, a także pracownicy umysłowi niższego szczebla, robotnicy niewykwalifikowani, badani pracujący na własny rachunek, a ponadto respondenci dobrze oceniający własne warunki materialne, uczniowie i studenci oraz bierne zawodowo gospodynie domowe. Trzeba też zaznaczyć, iż przeciwni prywatyzacji mediów publicznych częściej są ci, którzy uważają, że abonament radiowo-telewizyjny powinien zostać utrzymany, niż osoby opowiadające się za jego całkowitą likwidacją. Dodatkowo relatywnie więcej przeciwników prywatyzacji mediów jest wśród respondentów niezgadzających się na finansowanie publicznego radia i telewizji jednocześnie z pieniędzy publicznych i z reklam, niż wśród tych, którzy takie działania akceptują.

Spółeczne opinie na temat opisywanych zagadnień można podsumować następująco. Polacy są zwolennikami finansowania publicznych mediów raczej z budżetu państwa niż z opłat abonamentowych. W większości opowiadają się za zniesieniem abonamentu radiowo-telewizyjnego dla wszystkich posiadaczy odbiorników radiowych i telewizyjnych. Jednocześnie akceptują funkcjonujący obecnie system finansowania publicznego radia i telewizji, które obok środków publicznych pozyskują też pieniądze od reklamodawców. Można również powiedzieć, że opinie w tej kwestii są raczej nieprzychylnie prywatyzacji mediów publicznych. Jeśli jednak miałyby być one sprywatyzowane, to częściowo, a nie w całości.

Opracował
Michał FELIKSIĄK

A N E K S

Tabela 1. Czy publiczne radio i telewizja powinny być finansowane:
1 - z abonamentu płaconego przez posiadaczy odbiorników
radiowych i telewizyjnych; 2 - z budżetu państwa

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	23	62	15	1205
Płeć				
Mężczyźni	23	63	13	569
Kobiety	23	61	15	636
Wiek				
18-24 lata	33	54	14	181
25-34	20	65	15	222
35-44	19	65	17	195
45-54	22	66	12	214
55-64	23	65	12	183
65 lat i więcej	24	58	18	210
Miejsce zamieszkania				
Wieś	21	66	13	458
Miasto do 20 tys.	22	65	12	166
20-100 tys.	25	60	15	229
101-500 tys.	22	62	16	187
501 tys.i więcej mieszk.	30	53	17	164
Wykształcenie				
Podstawowe	21	62	16	330
Zasadnicze zawodowe	20	68	12	313
Średnie	27	59	14	401
Wyższe	25	58	17	161
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	29	53	19	86
Prac.umysł.niż.szczebła	19	62	20	115
Pracownicy fiz.- umysł.	23	64	13	97
Robotnicy wykwalifikowani	20	68	12	112
Robotnicy niewykwalifik.	15	73	12	55
Rolnicy	29	62	9	64
Pracujący na własny rach.	26	48	25	52
Bierni zawodowo				
Renciści	20	65	14	85
Emeryci	24	60	17	264
Uczniowie i studenci	37	49	14	112
Bezrobotni	20	75	6	105
Gospodynie domowe i inni	14	76	10	59
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	18	65	16	154
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	17	67	16	98
sekt. pryw. poza rolnict.	25	59	16	258
prywatnym gosp. rolnym	31	58	11	61
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	21	73	6	71
301-500	22	65	14	145
501-900	26	63	11	237
901-1200	21	66	13	145
Powyżej 1200 zł	29	55	15	154
Ocena własnych war. mater.				
Złe	20	63	16	260
Średnie	21	64	15	487
Dobre	27	60	12	458
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	29	61	11	88
Raz w tygodniu	23	62	15	616
1-2 razy w miesiącu	21	70	9	168
Kilka razy w roku	23	60	16	226
W ogóle nie uczestniczy	25	59	16	106
Poglądy polityczne				
Lewica	20	67	13	133
Centrum	23	66	11	391
Prawica	31	57	12	383
Trudno powiedzieć	16	61	23	297

Tabela 2. Platforma Obywatelska rozważa zniesienie abonamentu radiowo-telewizyjnego, początkowo tylko dla emerytów i rencistów. Co Pan(i) sądzi o tej propozycji?
1 - Abonament radiowo-telewizyjny powinien być utrzymany dla wszystkich posiadaczy odbiorników radiowych i telewizyjnych; 2 - Abonament radiowo-telewizyjny powinien być zniesiony dla wszystkich posiadaczy odbiorników radiowych i telewizyjnych; 3 - Abonament radiowo-telewizyjny powinien być zniesiony tylko dla emerytów i rencistów

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	10	55	30	5	1205
Płeć					
Mężczyźni	9	58	27	6	569
Kobiety	10	52	32	6	636
Wiek					
18-24 lata	15	50	28	7	181
25-34	9	70	16	4	222
35-44	8	65	21	6	195
45-54	9	64	21	5	214
55-64	12	47	37	4	183
65 lat i więcej	7	31	55	8	210
Miejsce zamieszkania					
Wieś	9	59	25	7	458
Miasto do 20 tys.	11	53	32	5	166
20-100 tys.	8	53	34	6	229
101-500 tys.	12	52	31	4	187
501 tys. i więcej mieszk.	12	49	34	6	164
Wykształcenie					
Podstawowe	9	51	32	8	330
Zasadnicze zawodowe	10	59	25	6	313
Średnie	10	55	31	4	401
Wyższe	12	53	30	5	161
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	9	51	33	6	86
Prac. umysł. niż. szczebla	7	64	26	3	115
Pracownicy fiz.- umysł.	7	60	24	8	97
Robotnicy wykwalifikowani	11	69	17	2	112
Robotnicy niewykwalifik.	7	63	26	4	55
Rolnicy	18	58	17	7	64
Pracujący na własny rach.	11	54	31	4	52
Bierni zawodowo					
Rencisci	11	53	30	5	85
Emeryci	8	37	47	8	264
Uczniowie i studenci	17	47	32	4	112
Bezrobotni	8	72	13	7	105
Gospodynie domowe i inni	7	63	24	6	59
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	9	60	28	3	154
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	9	60	26	5	98
sekt. pryw. poza rolnict.	9	63	24	4	258
prywatnym gosp. rolnym	17	57	17	9	61
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	5	67	23	5	71
301-500	7	65	25	3	145
501-900	9	46	40	5	237
901-1200	11	52	33	4	145
Powyżej 1200 zł	11	46	39	3	154
Ocena własnych war. mater.					
Złe	9	54	32	6	260
Średnie	10	55	29	7	487
Dobre	11	55	29	5	458
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	11	43	39	7	88
Raz w tygodniu	9	54	29	7	616
1-2 razy w miesiącu	9	57	31	3	168
Kilka razy w roku	11	59	27	3	226
W ogóle nie uczestniczy	10	54	29	6	106
Poglądy polityczne					
Lewica	9	60	28	4	133
Centrum	11	60	26	4	391
Prawica	13	48	33	5	383
Trudno powiedzieć	5	54	31	10	297

Tabela 3. Czy publiczne radio i telewizja, które są finansowane z pieniędzy publicznych, powinny mieć prawo pozyskiwania pieniędzy z reklam?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	75	18	7	1205
Płeć				
Mężczyźni	73	21	6	569
Kobiety	76	16	8	636
Wiek				
18-24 lata	71	20	8	181
25-34	78	18	4	222
35-44	82	16	3	195
45-54	80	16	4	214
55-64	67	24	9	183
65 lat i więcej	69	19	12	210
Miejsce zamieszkania				
Wieś	71	20	9	458
Miasto do 20 tys.	86	12	2	166
20-100 tys.	77	19	4	229
101-500 tys.	69	21	10	187
501 tys. i więcej mieszk.	76	17	7	164
Wykształcenie				
Podstawowe	69	19	12	330
Zasadnicze zawodowe	71	22	6	313
Średnie	80	16	4	401
Wyższe	80	16	4	161
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	82	13	5	86
Prac. umysł. niż. szczebla	85	14	2	115
Pracownicy fiz. - umysł.	86	11	2	97
Robotnicy wykwalifikowani	73	24	4	112
Robotnicy niewykwalifik.	71	21	8	55
Rolnicy	73	21	6	64
Pracujący na własny rach.	72	23	5	52
Bierni zawodowo				
Renciści	60	27	13	85
Emeryci	69	18	13	264
Uczniowie i studenci	78	15	6	112
Bezrobotni	77	17	6	105
Gospodynie domowe i inni	71	24	5	59
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	86	12	2	154
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	85	14	1	98
sekt. pryw. poza rolnict.	73	23	4	258
prywatnym gosp. rolnym	78	17	5	61
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	83	12	5	71
301-500	78	15	7	145
501-900	72	21	8	237
901-1200	76	18	6	145
Powyżej 1200 zł	78	17	5	154
Ocena własnych war. mater.				
Złe	72	18	10	260
Średnie	73	19	7	487
Dobre	78	18	5	458
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	68	14	18	88
Raz w tygodniu	74	19	7	616
1-2 razy w miesiącu	79	17	5	168
Kilka razy w roku	77	19	4	226
W ogóle nie uczestniczy	70	23	7	106
Poglądy polityczne				
Lewica	80	18	2	133
Centrum	77	19	4	391
Prawica	76	19	5	383
Trudno powiedzieć	68	17	15	297

Tabela 4. Czy w przyszłości publiczne radio i telewizja powinny zostać
sprywatyzowane?

(%)

	Tak, w całości	Tak, częściowo	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	12	25	43	20	1201
Płeć					
Mężczyźni	14	25	47	14	569
Kobiety	11	25	40	24	631
Wiek					
18-24 lata	11	33	38	17	180
25-34	13	27	40	20	220
35-44	17	30	37	16	195
45-54	13	24	46	16	214
55-64	14	23	45	18	183
65 lat i więcej	6	15	52	28	210
Miejsce zamieszkania					
Wieś	10	19	47	24	456
Miasto do 20 tys.	10	27	48	15	166
20-100 tys.	16	29	36	19	228
101-500 tys.	13	28	43	16	187
501 tys. i więcej mieszk.	15	32	37	15	163
Wykształcenie					
Podstawowe	7	17	44	31	330
Zasadnicze zawodowe	12	25	45	18	310
Średnie	14	30	41	14	401
Wyższe	17	29	43	11	161
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	14	28	49	10	86
Prac. umysł. niż. szczebla	28	27	32	13	115
Pracownicy fiz.- umysł.	10	27	42	21	97
Robotnicy wykwalifikowani	11	25	49	15	112
Robotnicy niewykwalifik.	17	29	34	20	55
Rolnicy	6	12	59	24	64
Pracujący na własny rach.	15	42	29	14	52
Bierni zawodowo					
Renciści	9	20	42	29	85
Emeryci	7	18	52	24	263
Uczniowie i studenci	12	34	37	17	112
Bezrobotni	11	28	35	25	101
Gospodynie domowe i inni	18	28	39	14	59
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	16	27	44	12	154
spółce właścicieli	20	28	42	10	98
prywatnych i państwa	15	31	36	18	258
sekt. prywat. poza rolnict.	7	15	56	22	61
prywatnym gosp. rolnym					
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	13	29	45	13	71
301-500	11	29	45	15	145
501-900	10	24	46	20	236
901-1200	13	21	50	16	145
Powyżej 1200 zł	15	27	42	15	154
Ocena własnych war. mater.					
Złe	8	25	45	22	257
Średnie	10	21	46	23	485
Dobre	17	29	39	14	458
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	6	17	48	29	88
Raz w tygodniu	10	23	47	20	614
1-2 razy w miesiącu	14	33	37	16	168
Kilka razy w roku	15	28	41	16	224
W ogóle nie uczestniczy	19	25	34	21	106
Poglądy polityczne					
Lewica	12	39	41	8	131
Centrum	15	26	42	17	391
Prawica	13	25	50	13	383
Trudno powiedzieć	9	18	37	36	295